

Metod för internkontroll avdelning bygglov 2024 – stickprov rättssäkra beslut

1. Bakgrund och uppdrag

Enligt SBF:s verksamhetsplan 2024–2028 och kommande 2025–2029 ska internkontroll ske genom uppföljning enligt internkontrollplan. Enligt internkontrollplan för 2024 fastställd av miljö- och byggnämnden den 8 februari 2024 (MBN 2023/13) ska avdelning bygglov genomföra internkontroller inom området myndighetsutövning med följande kontrollmål:

- 1. Myndighetsutövning sker enligt regelverk
- 2. Överklagade beslut är korrekta

Att (1.) myndighetsutövning sker enligt regelverk ska enligt internkontrollplanen kontrolleras med stickprov. I det följande redovisas hur stickprovskontrollen ska ske och enligt vilka bedömningskriterier.

2. Urval och genomförandefrågor

För att göra stickproven överskådliga och jämförbara riktas kontrollen in på ett valt antal beslutstexter inom de arbetsgrupper som förekommer på avdelningen:

- handläggning av bygglov, förhandsbesked m.m.
- tillsyn
- byggnadsinspektörer

Kontrollen år 2024 inriktas endast på de beslut som avdelningen fattat själva med stöd av delegation.

Metoden för kontroll är den följande.

Tre slumpmässiga beslut (2024) från varje kategori väljs ut av avdelningschef och anonymiseras. Handläggarfunktionen PBL-sakkunnig kontrollerar besluten utifrån de granskningskriterier som framgår av nästkommande avsnitt. PBL-sakkunnig återrapporterar till avdelningschef.

3. Granskningskriterier checklista

I det följande redovisas en checklista som följs vid kontroll av de utvalda besluten.

Checklista	Förklaring
1. Legalitet och objektivitet	<i>Krav på rättssäkerhet enligt Regeringsformen</i>
1a) Är beslutet övergripande förankrat i ett gällande lagstöd?	<i>En övergripande kontroll av om lagstöd överbuvudtaget finns redovisat i beslutet</i>
1 b) Är bedömningen saklig och opartisk?	<i>En övergripande kontroll av om beslutstexten uppfattas som objektiv eller om det finns uttryck för osaklighet eller partiskhet</i>
2. Beslutsmotiveringens lagbundenhet och övriga krav	<i>Regeringsformens krav preciserade i Förvaltningslagen, bl.a. 31-33 §§</i>
2a) Är det klart vilken lagbestämmelse som har tillämpats och blivit avgörande för beslutet?	<i>I vissa beslut finns många olika lagstöd redovisade. I förekommande fall får också Regionens riktlinjer avgörande utfall för PBL-bedömningen. Står det klart vad det är som faktiskt tillämpats till stöd för beslutet? Se 32 § förvaltningslagen.</i>
2 b) Är det klart vilka omständigheter som har beaktats och blivit avgörande för beslutet?	<i>Se 32 § förvaltningslagen. Innebär inte ett krav på redovisning av allt som framkommit i beslutsmotiveringen, utan de centrala punkter där det finns olika uppfattningar mellan parten och myndigheten. Beror också på komplexiteten i ärendet.</i>
2c) Är det klart i beslutet vad som är i) Lagstöd ii) Omständigheter/fakta iii) Bedömningen av hur ii) förhåller sig till i)	<i>Det måste stå klart vad i ett beslut som hör till fakta/omständigheter i ärendet respektive den bedömning som handläggaren gjort. I ett rättssäkert beslut ska det vara glasklart vad som är lagstöd, fakta respektive bedömningar. Risk för sammanblandning av detta i fråga om våra interna remisser – vem är det som beslutat egentligen?</i>
2d) Framgår det vem som fattat beslutet, datum, vad beslutet innehåller och vem som ev. varit föredragande eller medverkat vid handläggningen utan att delta i avgörandet?	<i>Krav i 31 § förvaltningslagen</i>
2e) Finns överklagandehänvisning?	<i>Krav i 33 § förvaltningslagen</i>

3. Vårdat, enkelt och begripligt språk	<i>Ett utflöde av rätts säkerhetskraven i regeringsformen och förvaltningslagen är att skälen för ett beslut måste redovisas på ett sätt som är begripligt för den enskilde.</i>
3a) Är språkbruket i beslutet enkelt, begripligt och vårdat?	<i>Övergripande helhetsbedömning. Språklagen 11 § - prop: med vårdat avses att språket ska följa gängse språknormer, med enkelt att språket ska ligga relativt nära talspråket och med begripligt att språket så långt det är möjligt ska vara anpassat så att mottagaren kan förstå.</i>
3b) Följs myndigheternas skrivregler (Språkrådet, 8:e uppl.)?	<i>Språklagens 11 § ger inte mycket konkret ledning. SBF ska följa myndigheternas skrivregler, varvid dessa används för att kontrollera beslutstexterna.</i>